

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเถปิฎก ๒๕๐๐.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๕.

_____. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกพร้อมอรรถกถา แปล ชุด ๙๑ เล่ม. กรุงเทพมหานคร:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

กรมศิลปากร. คัมภีร์มิลินทปัญหา ไทย-บาลี. กรุงเทพมหานคร: บริษัทประยูรวงศ์พรินต์ติ้งจำกัด, ๒๕๕๐.

จำเนียร ทรงฤกษ์. ชีวิตประวัติพุทธสาวก เล่ม ๓. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพ่อนวล แม่พัว ทรงฤกษ์, ๒๕๔๙.

จำลอง ดิษยวณิช. วิปัสสนากรรมฐาน และเขาว์อารมณ์ (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ ๓. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่โรงพิมพ์แสงศิลป์, ๒๕๔๙.

ฉันทนา อุดสาหลักษณ์. พุทธปัญญา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนรัชการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๙.

ธนิต อยู่โพธิ์. วิปัสสนานิยม. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๐.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเศษสมบูรณ์ ตาสนธิ. พระอรหันตสาวก บรรลุธรรมได้อย่างไร. นนทบุรี: ริงค์ ปี ยอนด์ บุ๊คส์, ๒๕๕๕.

พุทธทาสภิกขุ. วิธีฝึกสมาธิปัสนา ฉบับสมบูรณ์. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่ง-แสงการพิมพ์, ๒๕๓๖.

พระคันธสाराภังค์. **พระอภิธรรมเป็นพระพุทฺธพจน์ และโพธิปักขิยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๕๐.

พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ธรรมาจารย์ (ประเสริฐ มนต์เสวี). **อานาปานสติภาวนาลำดับการบรรลุธรรมของพระพุทธเจ้า**. สมเด็จพระพุทฺธชินวรงค์ (สมศักดิ์ อุปสมมหาเถระป.ธ.๙, MA, PhD) ตรวจชำระ. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๕.

พระญาณธะเถระ (แลตีสยาตอ). **อานาปานทีปนี**. แปลและเรียบเรียง พระคันธสाराภังค์. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๔๙.

พระธรรมธีรราชฆาณิก (โชดก ญาณสิทธิ). **คู่มือสอบอารมณ์กรรมฐาน**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, ๒๕๓๓.

_____. **วิปัสสนากรรมฐาน ภาค ๑**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิกจำกัด, ๒๕๔๘.

_____. **หลักปฏิบัติสมณะและวิปัสสนากรรมฐาน**. กรุงเทพมหานคร: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). **ตื่นกันเสียที จากความเท็จของหนังสือ “เหตุเกิด พ.ศ. ๑”**. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๔๗.

พระธรรมมังคลาจารย์ (ทอง สิริมังคโล). **ทางสายกลาง**. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วนจำกัดดาวารณการพิมพ์, ๒๕๕๓.

พระพุทฺธโฆสาจารย์. **คัมภีร์วิสุทธิมรรค**. แปลโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถระ). พิมพ์ครั้งที่ ๑๐. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนาเพรส จำกัด, ๒๕๕๔.

พระพุทฺธทัตตเถระ. **อภิธัมมวาทาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. พระธัมมานันทมหาเถระ อัครมหาบัณฑิต ตรวจชำระ. พระคันธสाराภังค์ แปลและอธิบาย. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๕.

พระพรหมคุณาภรณ์. **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**. พิมพ์ครั้งที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธัมม, ๒๕๕๖.

_____. **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ ๒๑. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด, ๒๕๕๔.

_____. **พุทธธรรม ฉบับปรับขยายความ**. พิมพ์ครั้งที่ ๓๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผลิธัมม, ๒๕๕๕.

พระราชพรหมาจารย์ (พระอาจารย์ทอง สิริมังคโล). **คู่มือการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานในแนว**

สติปัญญา ๔. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ช้างเผือก, ๒๕๔๗.

พระราชพุทธิญาณ. **วิปัสสนากรรมฐาน.** เชียงใหม่: ส. ทรัพย์การพิมพ์, ๒๕๔๔.

พระสัทธัมมโชติกะ ธัมมาจริยะ. **ปรมัตถโชติกะ** ปริเฉทที่ ๑-๒-๖. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร: หจก.ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๖.

_____. **ปรมัตถโชติกะ** ปริเฉทที่ ๓-๗. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๐.

_____. **ปรมัตถโชติกะ** ปริเฉทที่ ๙ เล่ม ๑ สมถกรรมฐานที่ปณี. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๔.

_____. **ปรมัตถโชติกะ** ปริเฉทที่ ๙. เล่ม ๒ วิปัสสนากรรมฐาน. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ, ๒๕๕๔.

พระสาสนโสภณ (พิจิตร จิตวณฺโณ ป.ธ. ๙, ศน.บ., M.A.). **อนุปฺพฬิกถาที่ปณี.** พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

พระโสภณมหาเถระ (มหาสีสยาตอ). **นิพพานกถา.** พระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ.๙, M.A., Ph.D) ตรวจชำระ. แปลเรียบเรียงโดย พระคันธสाराภังค์. กรุงเทพมหานคร: จัดพิมพ์โดยห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๔.

_____. **ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร.** แปลโดย พระคันธสाराภังค์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด. ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๗.

_____. **มหาสติปัญญาสูตร ทางสู่พระนิพพาน.** แปลโดย พระคันธสाराภังค์. พระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) ตรวจชำระ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๔๙.

_____. **วิปัสสนานัย เล่ม ๑.** แปลโดย พระคันธสाराภังค์. พระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) ตรวจชำระ. นครปฐม: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ซี ไอ เอ เซ็นเตอร์ จำกัด, ๒๕๕๕.

_____. **วิปัสสนานัย เล่ม ๒.** แปลโดย พระคันธสाराภังค์. พระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) ตรวจชำระ. นครปฐม: หจก. ซี ไอ เอ เซ็นเตอร์, ๒๕๕๕.

_____. **วิปัสสนาขุณี หลักการปฏิบัติวิปัสสนา (ฉบับสมบูรณ์).** แปลโดย จำรูญ ธรรมดา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน จำกัด. ประยูรสาส์นไทยการพิมพ์, ๒๕๕๓.

_____. **หลักการปฏิบัติวิปัสสนากัมมัฏฐาน.** จำรูญ ธรรมดา แปล. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๕๖.

_____. **อภิธัมมัตถสังคหะและปรมัตถที่ปณี.** พิมพ์ครั้งที่ ๓. แปลโดย พระคันธสाराภังค์. กรุงเทพมหานคร: ไทยรายวันการพิมพ์, ๒๕๕๒.

พระอุปติสสเถระ. **วิมุตติมรรค**. พิมพ์ครั้งที่ ๖. แปลโดย พระโกศกัฏฐ์ (ประยูร ธรรมจิตโต) และ คณะ.

กรุงเทพมหานคร: บริษัทเคล็ดไทย จำกัด, ๒๕๔๑.

ภัททันตะอาสาสมมหาเถระ. **๑๐๐ ปีอัครมหาภิกษุญาณนิจริยะ**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอมรินทร์
พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๔.

_____ **การปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามหลักสติปัฏฐาน ๔**. ชลบุรี: สำนักวิปัสสนา มูลนิธิ
วิเวกอาศรม, ๒๕๔๑.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **หนังสือธรรมะภาคปฏิบัติ ๒**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์
พริ้นท์, ๒๕๔๖.

สมเด็จพระญาณสัง สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก. **สัมมาทิฐิ**. พิมพ์ครั้งที่ ๕.
เชียงใหม่: โรงพิมพ์นันทพันธ์, ๒๕๒๖.

สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ (สมศักดิ์ อุปสสมมหาเถระ). **อริยวังสปฏิปทา ปฏิปทาอันเป็นวงศ์
แห่งพระอริยเจ้า**. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย
การพิมพ์, ๒๕๕๔.

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (นิยม ฐานิสสรมหาเถร ป.ธ.๙). **ลักษณะที่จดทุกก**. กรุงเทพมหานคร:
พิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศล, ๒๕๕๕.

สุจินต์ บริหารวนเขตต์. **ปรมัตถธรรมสังเขป จิตตสังเขปและภาคผนวก**. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์ ชวนพิมพ์, ๒๕๓๖.

อำพัน-สุมารัตน์ วิประกิต. **๘๐ พระอรหันต์**. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา, ๒๕๕๓.

(๒) เอกสารวิชาการ

พระมหาประเสริฐ มนต์เสวี. **ศึกษาวิเคราะห์หลักปฏิบัติวิปัสสนาภาวนา ๗ เดือน ในคัมภีร์
พุทธศาสนาเถรวาท**. เอกสารวิชาการประกอบการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิปัสสนาภาวนา. ศูนย์บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส
นครปฐม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔.

_____ .พระนิพนธ์ ,เอกสารประกอบการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสนมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 วิปัสสนาภาวนา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
 ๒๕๕๖.

(๓) วิทยานิพนธ์

พินิจอากาศเอก อภิชาติ พรสี “การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเทศนาวิธีตามแนวอนุปปิกถาใน-
 สังคมไทยปัจจุบัน”.วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระครูมนัสธิการ (มโนรม มโนโร). “ศึกษาการบรรลุธรรมของพระรัฐบาลเถระการบรรลุ-
 ธรรม”.วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาล-
 งกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.

พระมหาอำนาจ อานนโท (จันทร์เปล่ง). “การศึกษาเรื่องการบรรลุธรรมในพระพุทธานุ-
 เถรวาท”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๒.

พระอธิการดิเรก ถิรฉัตร (สีหะ). “ศึกษาการบรรลุธรรมของวิปัสสนาญาณิกบุคคล”.
 วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง-
 กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๗.